

plyne i z § 875, druhé věty, obč. zák., kde se praví, že věděl-li druhý smluvník, že prvního smluvníka uvedla v omyl třetí osoba, jest užití ustanovení §§ 870 až 874 obč. zák. V souzené věci žalovaná musila zcela určitě seznati z dopisu žalobkyně ze dne 21. prosince 1936, že žalobkyně jedná v omylu, poněvadž ve svém dopisu výslovně uvedla, že odmítá nárok na plnění proto, že oznámení o pojistné příhodě bylo učiněno opožděně. Věděla tudíž žalovaná, že žalobkyně odmítá nárok na plnění za zcela jiných skutkových předpokladů, než které měla na mysli žalovaná a které odpovídaly skutečnosti, takže objektivně vzbuzovala odpověď obsažená v řečeném dopisu takový dojem, jakoby žalobkyně byla výslovně psala, že odmítá plnění jen pro případ, že oznámení pojistné příhody došlo opožděně. Bylo proto povinností žalované, aby žalobkyni věc vysvětlila a ji z jejího omylu vyvedla, a nesrovnává se se zásadami poctivého styku, aby žalovaná využila omylu žalobkyně a aby místo vysvětlení věci vypověděla pojistnou smlouvu dopisem ze dne 6. ledna 1937 podle čl. 20 všeobecných pojistných podmínek. Není proto projev žalované pojišťovny o odmítnutí nároku na plnění, obsažený v dopise ze dne 21. prosince 1936, pro ni závazný a výpověď pojistné smlouvy pojistníkem není odůvodněná.

Již proto jest žalovaná povinna zaplatiti celou prémii za období od 2. prosince 1936 do 2. prosince 1937, a také její mezitímní určovací návrh není důvodný.

Čís. 17099.

Má-li úprava práv a povinností (užívání) jednotlivých spoluvlastníků nemovitosti zapsané v pozemkové knize, odlišující se od zákonné úpravy, působiti proti poctivým třetím osobám, jež jednají v důvěře v pozemkovou knihu, musí býti vložena do pozemkové knihy, v níž jest zapsána příslušná nemovitost; nestačí, že listina o oné úpravě byla založena ve sbírce listin při zápisu týkajícím se jiné nemovitosti.

Jestliže se většina nových spoluvlastníků nedohodla na takovém užívání, jak bylo obsaženo v úmluvě sjednané předcházejícími spoluvlastníky nemovitosti, neváže ona úmluva menšinu nových spoluvlastníků, třebaž se většina spoluvlastníků ve skutečnosti (fakticky) řídila onou úmluvou.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1938, Rv II 231/38.)

Trhovou smlouvou z 9. listopadu 1901 koupili tehdejší vlastníci usedlosti č. p. 28 v M., č. p. 61 v M., č. p. 21 v M. a č. p. 34 v D. od Františka R., vlastníka usedlosti č. p. 10 v M., parcelu č. kat. 367/2 cesta, která byla zapsána do nové vložky č. 129 poz. knihy M. a připsána do vlastnictví každému k jedné ideální čtvrtině. Mezi ony spoluvlastníky byla pak rozdělena též od nich koupená parcela č. kat. 590,

a to p. č. kat. 591/4 připadla k žalobkynině usedlosti č. p. 28 v M., p. č. kat. 591/3 k usedlosti č. p. 61 v M., parcela č. kat. 591/2 k usedlosti č. p. 21 v M. a parcela č. kat. 590 a 591/1 k usedlosti č. p. 34 v D. Výše dotčená parcela č. kat. 367/2 cesta, která byla koupena jen proto, že na nově utvořené parcele neměli nabyvatelé cestu, měla sloužiti jediné jakožto cesta pro pozemky nově nabyté, o čemž pak byla sepsána listina z téhož dne, t. j. ze dne 9. listopadu 1901. V této smlouvě bylo výslovně ustanoveno, že pozemku č. kat. 367/2 nebudou spoluvlastníci užívati jinak než tak, že budou po ní jezdití svými povozy na své pozemky č. kat. 591/4, 591/3, 591/2, 590 a 590/1, že oprávnění nebudou na tomto pozemku vykonávati jiná práva, že nesmějí dáti svolení, aby třetí osoby užívaly onoho pozemku nějakým způsobem, ledaže by k tomu dali souhlas všichni spoluvlastníci. Uvedená smlouva, kterou byly zřízeny též vzájemné služebnosti, byla založena ve sbírce listin k vkladu služebnosti cesty ve vložkách, v nichž byly zapsány výše uvedené usedlosti, kdežto ve sbírce listin k vložce č. 129, v níž jest zapsána parcela č. kat. 367/2 cesta, nebyla založena ve sbírce listin. Tvrdíc, že žalovaní, kteří nabyli jedné ideální čtvrtiny parcely č. kat. 367/2, jezdí přes ni na své vlastní pozemky a nikoli jen na pozemky č. kat. 590 a 591/1, které patří jiným spoluvlastníkům a jejichž spoluvlastníky ani žalovaní nejsou, domáhá se žalobkyně žalobou, že žalovaní nejsou oprávnění užívati cesty zřízené z parcely č. kat. 367/2 zapsané ve vložce č. 129 poz. knihy M., zejména že nejsou oprávnění jezdití tudy na jiné své pozemky, že jsou povinni to uznati a zdržeti se dalšího takového rušení spoluvlastnického práva k parcele č. kat. 367/2, zejména jízdy po ní na jiné své pozemky. Soud první stolice uznal podle žaloby, vycházeje z názoru, že žalovaní nejsou vlastníky žádného z pozemků č. kat. 590 a 591/1 až 591/4, pro něž byla cesta č. kat. 367/2 společně koupena, nesmějí podle znění oné smlouvy o zřízení služebnosti jezdití po dotčené cestě na svůj pozemek č. kat. 367/1, ježto jsou jako právní nástupci původních spoluvlastníků (manželů Š-ových) vázání ujednáním o zvláštním užívání společné cesty č. kat. 367/2. Odvolací soud zamítl žalobu. Z důvodů: Podle názoru odvolacího soudu nejsou žalovaní vázání smlouvou o zřízení služebnosti z 9. listopadu 1901, neboť řečená smlouva, jež má obligační povahu, vázala jen původní smluvce. Žalované by ona smlouva nevázala ani tehdy, kdyby byli o ní věděli, neboť vlastnické právo jako absolutní právo nedopouští podobné omezení bez vůle spoluvlastníka, vždyť by potom žalovaní ze svého spoluvlastnictví, aniž tomu chtěli, pranic neměli. Prvému soudu sluší sice přisvědčiti, pokládá-li souzenou žalobu za žalobu zápůrčí, avšak pro tuto žalobu není tu skutkového podkladu. Žalovaní tím, že se stali spoluvlastníky, nemohou býti vůbec bez své vůle vyloučeni ze společného užívání, neboť v takovém případě bylo by jejich spoluvlastnictví porušeno. V novém společenství, kdy se také žalovaní stali spoluvlastníky, bylo potřebí nejprve se dohodnouti o užívání společné nemovitosti, tedy o její správu. Jakým způsobem se však

má tato správa provést, určuje zákon, jenž pořadí práva vylučuje a účastníky odkazuje na nesporné řízení. Protože touto cestou věc nedošla svého vyřízení — strany tak ani netvrdí, — je souzená žaloba předčasná a tudíž není bezdůvodná.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

I ti, kteří přiřkládají úmluvě o úpravě práv a povinnosti jednotlivých spoluvlastníků nemovitosti, odlišující se od úpravy zákonné, účinek věcný a nikoliv jen obligační (srov. Klangův Komentář II/1 k § 826 obč. zák. pod II — jinak Gl. U. n. ř. č. 5986), vyžadují, aby byla řečená úmluva vložena do pozemkové knihy, neboť jinak by nepůsobila proti třetím osobám, jednajícím v důvěře v pozemkovou knihu. V případě, o něž jde, se tak nestalo a žalobkyně v dovolání neuplatňuje, že žalovaní znali obsah smlouvy ze dne 9. listopadu 1901 o užívání společné parcely č. kat. 367/2 cesta, zapsané ve vložce č. 129 poz. knihy M., což žalovaní výslovně popřeli, tvrdíce, že nabyli dvou osmin uvedené parcely v důvěře v pozemkovou knihu. Nestačí, že dotčená smlouva, týkající se též zřízení vzájemných služebností, o něž tu nejde, je založena ve sbírce listin k vkladu služebností cesty v jiných vložkách, neboť není založena ve sbírce listin k vložce č. 129 poz. knihy M., v níž jest parcela č. kat. 367/2 zapsána a z které není vůbec zřejmé, že došlo k nějaké úmluvě. Neváže proto ona úmluva žalované, kteří jinak, jak dále jest uvedeno, do právního poměru založeného onou úmluvou nevstoupili.

Ani z obvyklého znění tržové smlouvy ze dne 3. srpna 1936, že žalovaní koupili spoluvlastnický podíl nemovitosti č. kat. 367/2 poz. knihy M. se všemi právy a v těch mezích, jak prodatelka Josefa Š. sama nemovitost tu držela a užívala aneb držeti a užívatí byla oprávněna, nelze vyvoditi, že tím žalovaní vstoupili do právního poměru založeného původními spoluvlastníky parcely č. kat. 367/2 poz. knihy M. smlouvou z roku 1901. Šlo by o projev vůle »mlčky« učiněný podle § 863 obč. zák., který musí býti právě tak bezpečný jako projev výslovný. Jakmile lze smluvcovu chování vyložiti i jinak než jako projev určitého obsahu, — v případě, o něž jde, jako obvyklý obsah tržové smlouvy, — nelze již užití § 863 obč. zák. (srov. rozh. č. 12123 Sb. n. s.), zejména když žalovaní nabyli spoluvlastnictví dvou osmin parcely č. kat. 367/2 bez nějakého zvláštního omezení.

V úmluvě sjednané prvními spoluvlastníky parcely č. kat. 367/2 o jejím užívání nelze spatřovati dohodu většiny spoluvlastníků nových, když nebylo zjištěno, že většina nových spoluvlastníků, přesto, že se staly spoluvlastníky i žalovaní, trvá na takovém užívání parcely č. kat. 367/2, jaké ujednali první spoluvlastníci. I kdyby se ostatní spoluvlastníci fakticky řídili úmluvou z roku 1901, neplyne z toho ještě, že

tím chtějí vyloučiti žalované nové spoluvlastníky z jakéhokoliv užívání společné cesty.

Jednání o řádném užívání (správě) společné nemovitosti je však podmínkou toho, aby mohlo jíti o přestoupení mezi řádného užívání a řádné správy, když žalovaní neužívají společné cesty v podstatě jinak než ostatní spoluvlastníci a když jde jen o to, zda jest možno jezdit atd. přes společný pozemek (cestu) výhradně jen na pozemky ostatních spoluvlastníků a nikoliv na pozemky žalovaných. Ježto tímto způsobem (§§ 833, 835 obč. zák.) nedošla věc svého vyřízení, správně odvolací soud žalobu zamítl vůbec a ne jen toho času.

Čís. 17100.

K důkazu, že pojistné příspěvky k nemocenskému pojištění byly předepsány z podniku povinného za osoby tam zaměstnané, stačí, že je z platebního výměru zřejmé, že byly předepsány povinnému jako provozovateli živnostenského podniku.

Je-li platební výměr nemocenské pojišťovny opatřen doložkou vykonatelnosti, je k vyřízení odporu třeba zahájení správního řízení jen tehdy, tvrdí-li odporující, že má možnost zvrátiti platební výměr v řízení správním tím, že podal již stížnost, nebo jiným způsobem.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1938, R I 959/38.)

Exekuční soud rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydražené nemovitosti, přikázal okresní nemocenské pojišťovně v M. přes odpor Dr. Oskara B. přihlášené pojistné nemocenské příspěvky v částce 562 Kč v přednostním pořadí. Rekursní soud k rekursu odporovatele Dr. Oskara B. vyhověl odporu a nepřikázal nic na uvedené pojistné příspěvky. Důvody: K přikázání pojistných příspěvků v přednostním pořadí nestačí pouze to, že vydražená nemovitost sloužila převážně provozování výdělečné živnosti povinného, nýbrž jest nutno též prokázati, že též osoby, za něž se ony příspěvky předpisují, byly zaměstnány u majitele nemovitostí, a to v podniku v nemovitosti od něho provozovaném. Nemocenská pojišťovna nepředložila vůbec žádné platební výměry, z nichž by bylo zřejmé, za které zaměstnance příspěvky jsou předepsány, nýbrž předložila jen výkaz nedoplatků, v kterých ani jednotlivé částky, ani jednotlivé měsíce nejsou uvedeny a zejména nejsou uvedena jména zaměstnanců a ani při roku rozvrhovém netvrdila, že se přihlášené příspěvky týkají osob zaměstnaných v živnosti provozované na vydražené nemovitosti (viz rozh. č. 15841 Sb. n. s.). Bylo proto rekursu vyhověno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.